1852. N°: 105.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

DINGSDAG, 19 OCTOBER.

Deze Courant komt driemaal in de week uit en wel DINGSDAGS, DONDERDAGS en ZATURDAGS; dezelve kost in het ¼ jaar *f* 1-60, buiten *Assen* vrachtvrij *f* 1-75; de advertentiën van 1—5 regels *f* 1-00 en voor iederen regel meer 15 cent bij elke plaatsing, behalve 35 cent zegelregt. — Boekaankondigingen 20 pct. rabat. — **NB.** Advertentien voor de 1e bladz. kunnen Maandags Woensdags en Vrijdags uiterlijk tot **6**, die voor de 4e blz. tot **10** ure 's avonds aangenomen worden.

De provinciale Commissie van Geneeskundig Onderzoek en Toevoorzigt in dit Gewest maakt bij dezen bekend, dat ze, op Zaturdag den 23 dezer, des voordemiddags ten 10 ure, in eene der localen van 't Gouvernementshuis te Assen met *opene deuren* vergaderen zal.

In naam der Commissie voornoemd,

HOOGEVEEN, den 16 Oct. 1852.

de President,
G. H. AMSHOFF.

NEDERLAND, 18 October.

Bij besluit van 15 October 1852, heeft Z. M. goedgevonden aan te nemen, met den 16den dezer, het bij adres van 21 Sept. jl. aangeboden verzoek om ontslag als Minister van Buitenlandsche Zaken, tevens belast met het bestuur van het departement voor de zaken van de Roomsche-Kath. Eeredienst, van den heer mr. H. van Sonsbeeck, met dankbetuiging voor de gewigtige in die betrekkingen bewezene diensten.

Bij besluit van 15 October 1852, heeft Z. M. goedgevonden: 1°. met ingang van 16den dezer, tot Minister van Buitenlandsche Zaken te benoemen mr. J. P. P. baron van Zuijlen van Nyevelt, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; en 2°. te bepalen, dat het bestuur van het departement voor de zaken van de Roomsch-Kath. Eeredienst, met ingang van hetzelfde tijdstip, voorloopig zal zijn opgedragen aan den Minister van Justitie, mr. M. P. H. Strens. (*Staats-Cour.*)

— In de negen eerste maanden van dit jaar hebben 's Rijks middelen *f* 41,422,218,60 opgebragt, dat is *f* 140,312,71 meer dan in dezelfde maanden van 1851.

— Uit Oldenburg wordt aan de *Weser Ztg.* geschreven, dat de reeds vroeger door eene Hollandsche compagnie (Balkema en C°.,) ontworpen aanleg van eenen spoorweg van Neuschanz naar Leer, en van daar verder over Oldenburg en Bremen, in regte lijn naar Hamburg, thans op nieuw is ter sprake gebragt, en dat een agent der genoemde compagnie zich den 12den dezer te Oldenburg bevond. De regering zou niet ongunstig omtrent het plan gezind zijn.

— Bij besluit van 14 Oct. ll. heeft Z. M, goedgevonden D. Jansen, uit hoofde van wangedrag, uit zijne betrekking van burgemeester van Fort Bath en Bath te ontslaan.

— Den 15 dezer hadden eenige leden van de Tweede kamer der Staten Generaal de eer het middagmaal bij den Koning te gebruiken. Al de leden der Tweede Kamer zullen op gelijke wijze door Z. M. worden uitgenoodigd, hetgeen een aangenaam bewijs schenkt van 's Konings persoonlijke sympathie jegens de vertegenwoordigers des volks. (*Hbld.*)

— Naar men verneemt, zou van Regeringswege eene commissie benoemd zijn tot onderzoek van het terrein en het materiëel van den Hollandschen IJzeren Spoorweg.

— Tusschen de Nederlandsche Regering en den Senaat der vrije stad Bremen is eene overeenkomst gesloten tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners, welke is geteekend te 's Gravenhage en te Bremen den 9 en 12 Oct. 1852.

— In den namiddag van 14 Oct. heeft de vrouw van een slagter, in de Leidschekruisstraat te Amsterdam, zoo het schijnt in drift na voorafgegane woordentwist, haren man met een mes gestoken, met dat noodlottig gevolg, dat hij, in een slagader geraakt zijnde, reeds was overleden vóór de komst van eenen dadelijk door de buren ontbodenen geneesheer. De officier van justitie met één der heeren substituten en regter-commissaris, begaven zich onmiddelijk naar de plaats des misdrijfs. Binnen twee uren na die ongelukkige daad van driftsvervoering, was het lijk van den man naar het binnengasthuis en de vrouw naar het cellulaire huis van arrest overgebragt. Gelukkig zijn er geene kinderen. Het gerucht wil, dat de man door dronkenschap vaak aanleiding gaf tot huisselijk krakeel; wat daarvan zij, zal uit de geregtelijke instructie wel nader blijken.

— Uit de *Javasche Couranten* ontleenen wij het volgende:

De berigten uit Palembang luiden bij voortduring gunstig. Met uitzondering van het district Moelak Ooloe was alles rustig. De muiteling Dragam is tengevolge eener verwonding door een granaat overleden. Twee doessons hadden geweigerd de landrenten te voldoen, doch bij de eerste aannadering der troepen zijn de landrenten aangezuiverd en de zaken geschikt.

De rijst was zoo goedkoop, als zij in jaren niet geweest is; kostende de pikol gewone soort slechts *f* 2,66 zilveren munt. In ongeveer 40 dagen waren uit de binnenlanden p. m. 10,000 pikols rijst afgekomen.

Op 27 Julij, des namiddags ten 4 ure, zijn in het district Tjiblagoeng (Preanger regentschappen) door hevige regen en windvlagen, dertien groote en kleine inlandsche gebouwen omgewaaid: gelukkig echter zijn daarbij geene menschen omgekomen.

— In de vorige week is in Friesland weder last gegeven tot het dooden van 31 runderen ter zake der longziekte; totaal 5524.

— Op de j.l. gehoudene jaarmarkt te Wildervank heeft iemand uit Groningen eene portefeuille verloren met *f* 300 aan papier.

— Te Harderwijk heeft bij een twist tusschen burgers en soldaten een soldaat een steek in den onderbuik ontvangen, die voor zijn leven doet vreezen; de vermoedelijke dader is geärresteerd; dit is weder een gevolg van het misbruik van sterken drank.

— Volgens berigten uit Batavia tot 23 Aug. jongstleden, had de gouverneur-generaal eene reis door de Preanger regentschappen gedaan. Den 25 Julij had de gouverneur generaal bepaald, dat er van gouvernementswege zullen worden uitgegeven tot een bedrag van een millioen promessen, ieder groot *f* 500, betaalbaar 12 maanden na de uitgifte, rentende ½ pCt. maands. - Den 19 Julij is het schip Johan Jacob, kapt. *L. van Geelkerken*, van Rotterdam naar Batavia, op het Kasuaris-rif van het Prinsen eiland gestrand. Na een half uurs vastzittens sloeg het schip midden door, en verdronken van de 23 man der equipage 9. De overige 16 bergden zich op het voorschip, dat op het rif bleef zitten. Vijf bange dagen leefden de schipbreukelingen van raauw zout vleesch spek en een weinig water. Den 26 Julij werden zij gered door Zr. Ms. stoomschip Merapi, kapt. *van Malderhem*, die den 24 van Batavia was vertrokken, en de 16 man, waaronder de kapitein, met groote inspanning aan boord nam.

— De commissie van rapporteurs der 2e Kamer heeft, in haar voorloopig verslag over het hoofdstuk justitie, ofschoon ze begreep, dat de nieuwe minister den tijd nog niet kon hebben gevonden, om reeds aan de vertegenwoordiging de vruchten te doen kennen van zijn arbeid, evenwel den wensch niet willen onderdrukken naar de wetten, in het 5e add. art. der grondwet opgenoemd, voor zooverre ze zijn bestuur betreffen, evenmin als naar de noodzakelijke herziening der wetten van Franschen oorsprong. De Kamer had van de geregtelijke statistiek over 1851 met belangstelling kennis genomen, doch verwachtte nog meerdere volledigheid. De commissie dringt verder aan op de opheffing van het hoog militair geregtshof, dat ze wil vervangen zien door een geregtshof, te zaamgesteld uit gedelegeerden van een provinciaal geregtshof en van hoofdofficieren, terwijl de Rijks-politie, zooals die bij de wet van 17 Dec. 1851 is ingerigt, ongunstig door haar wordt beoordeeld, en ze eindelijk meer bepaaldelijk inlichtingen vraagt omtrent de gevolgen, welke de toepassing der wet van 28 Julij 1851, tot invoering eener eenzame opsluiting, heeft gehad.

— Z. M. heeft bepaald, dat ter vereering van de nagedachtenis en de uitstekende verdiensten van den hertog *van Wellington*, prins van Waterloo, bekleed met de waardigheid van veldmaarschalk, door het Nederlandsche leger gedurende drie dagen rouw zal worden gedragen, aanvang nemende met den dag der plegtige teraarde-bestelling van zijn stoffelijk overschot.

— Te Amsterdam heeft zich eene 81 jarige vrouw, die vroeger in betere omstandigheden had verkeerd, door verdrinking van het leven beroofd.

BUITENLAND, 18 October.

FRANKRIJK. Sommigen willen weten, dat bij gelegenheid der proclamatie van 't Keizerrijk, de senaat met 40 nieuwe leden zal vermeerderd worden.

— De zamenzwering van Marseille krijgt een ernstiger aanzien. De politie moet papieren hebben ontdekt, die doen denken, dat de demagogische comités te Londen niet vreemd aan de poging waren. Dientengevolge zijn weder personen in hechtenis genomen, waaronder een oud-afgevaardigde; men verwacht echter, dat deze zich zal weten te verontschuldigen. Eene zekere geheimzinnigheid omvat echter het onderzoek.

— Te Cantenac, nabij Bordeaux, is zekere vrouw Douvion, in 120-jarigen ouderdom overleden. Zij was in 1732 op Guadeloupe geboren en werd in het jaar II der Republiek weduwe; eenigen tijd daarna hertrouwd zijnde, verloor zij ook haren tweeden man. Toen zij honderd jaren had bereikt, verkocht zij hare bezittingen op voorwaarde, van jaarlijksche uitkeering door de koopers tot aan haren dood. Deze zagen zich zeer teleurgesteld, toen zij nog 20 jaren moesten betalen.

— Eene telegrafische depêche uit Parijs van 16 dezer 's avonds meldt het volgende: Het is onmogelijk den indruk te beschrijven, welken de intogt van den President in deze stad heden heeft te weeg gebragt. De togt van de barrière naar het paleis der Tuilleriën heeft geheel volgens het programma plaats gehad en zonder door eenig onverwacht toeval belemmerd te worden. De toevloed van nieuwsgierigen was buitengewoon en de president werd bij zijne verschijning algemeen toegejuicht. Zelden viel aan eenen regent eene zoo luisterrijke ontvangst ten deel. De president bevond zich reeds ten 3½ ure in het paleis der Tuilleriën. Heden avond zullen alle openbare gebouwen verlicht wezen.

— Te St. Aignan brak onlangs een dief bij een pachter in en kwam in eene der drie slaapkamers, waarin in het geheel 17 personen lagen te slapen. Hij nam de sleutels deels van de kasten, deels van onder de hoofdkussens der slapenden, deels uit de kleederen, zonder dat iemand ontwaakte. Eerst den volgenden ochtend ontwaarden de bewoners, dat er 200 francs gestolen waren.

DUITSCHLAND. Aan de boeken-censuur wordt in verscheidene provincien der Oostenrijksche monarchie zoo slecht de hand gehouden, dat zij geheel haar doel mist. Het boek dat b. v. te Pesth is verboden, mag te Praag worden verkocht en gelezen en ook omgekeerd.

— Brieven uit Weenen melden, dat de Keizer van Oostenrijk en de Koning van Pruissen voornemens waren, om zich naar Vosnosunsko te begeven, alwaar zich Keizer Nikolaas bevond, terwijl, naar men verneemt, aldaar tusschen de drie Vorsten conferentien zouden worden gehouden betrekkelijk de zaken van Turkije. — Deze tijding behoeft allezins bevestiging.

— Men zegt, dat de Fransche gezant het Oostenrijksche hof de aanstaande proclamatie van het Keizerrijk zou bekend gemaakt en tevens medegedeeld hebben, dat de vertraging te wijten was aan de besluiteloosheid van den Paus ten opzigte der krooning.

— In Oostenrijk zijn alle Pruissische dagbladen verboden, omdat men daarin over de Oostenrijksche staatkunde durft redeneren en dezelve met die van Pruissen durft vergelijken.

— Tusschen Pruissen, Belgie, Frankrijk, Saksen, de Nederlanden en Oostenrijk is, volgens den Lloijd, eene telegrafische overeenkomst getroffen, waarbij de betrekkingen dier regeringen en hare gezanten door middel der telegraphen geregeld worden. Elke regering zal hare cijfertaal hebben, die slechts zij en haar gezant kent.

BELGIE. Het Ministerie is nog niet benoemd.

— De 13 jarige zoon van den Hollandschen kapt. Mulder is den 14 dezer, dewijl hij te Antwerpen te digt bij de rails stond, door de locomotief omvergeworpen en letterlijk in tweeën gereden.

ENGELAND. Lord Combermere is tot lord-constable van den Tower benoemd, in plaats van den hertog van Wellington. Graaf Derby is kanselier der hoogeschool van Oxford geworden.

— Mazzini heeft openlijk zijn dank betuigd aan het Engelsche comité, dat het gelden inzamelt tot bevordering der Europesche omwenteling. Uit dien brief kan men opmaken, dat het comité echter nog geene schitterende resultaten heeft verkregen.

— De dictator Kossuth, wiens naam men bijna niet meer hoort noemen, heeft thans zijne verblijfplaats te Brompton gevestigd, waar hij weinig lieden bij zich ontvangt.

— Een correspondent van *Daily News* in Toscane geeft bijzonderheden op omtrent eene aanvrage, die door den Pruissischen gezant uit naam des Konings van Pruissen geschiedde, begeleid nog wel van eenen brief des monarchs tot invrijheidstelling der Madiai's, welke weinig hoop geven op een gunstigen uitslag der deputatie. De groothertog van Toscane toonde zich, volgens den briefschrijver, zeer verontwaardigd over de inmenging van den Koning van Pruissen, en gaf hoegenaamd geen antwoord op de vertoogen van den heer de Neumont, den Pruis. gezant, doch begon te spreken over het wonderbeeld van de Santissima Annunziata. De hertog, dus zegt de schrijver, heeft zich geheel aan de partij der Jezuiten overgegeven, en is weinig meer dan politie-agent voor het Spaansche gouvernement.

ASSEN, 19 October.

Men verneemt, dat de waarnemende Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat in dit gewest het terrein heeft afgebakend voor een afwateringskanaal van Coevorden naar de Vecht bij Ane, en eene begrooting deswege heeft opgemaakt. Het is te hopen, dat aan het gemaakte ontwerp spoedig gevolg kunne worden gegeven en de omstreken dier stad meer tegen gedurige overstroomingen worden gevrijwaard.

— Door den Minister van Finantien zijn bevorderd de volgende commiesen in dit gewest: tot commies der 1e klasse *H. Berents* te Westerbork, tot commies der 2e klasse *J. W. Eichner* te Assen en tot commiesen der 3e klasse *H. W. Eilbracht* te Havelte, *S. Schouten* te Coevorden, *R. C. C. D. von Gemmingen* te Erm en *J. C. van Leeuwen* te Smilde; tot commies der 4e klasse is benoemd *M. Bruining* te Assen.

— Volgens het *Handbl.* is men thans te Coevorden reeds bezig met het inladen van het oorlogs-materieel; volgens berekening zou men tot het vervoer 60 à 70 Vecht Sompen noodig hebben.

— Volgens een berigt uit Oldenburg, zou de reeds vroeger door eene Nederlandschen compagnie (firma Balkema) geprojecteerde aanleg van een spoorweg van Nieuwe Schans over Leer, Oldenburg, Bremen en Hamburg thans weder op nieuw ernstig in overweging zijn genomen; de Nederl. regering zou hoogen prijs op dezen aanleg stellen. De *Gron. Ct.* verzekert, dat de Hann. regering reeds de gevraagde concessie heeft verleend.

— Mag men de loopende geruchten gelooven, dan zoude de Hooge Regering *f* 100.000 willen besteden tot uitdieping van het Zwarte Water. Volgens andere geruchten zou de dienst op den Hollandschen spoorweg eene maand geschorst worden tot herstelling der bevondene gebreken.

* **Maten, 18 Oct.** Heden morgen tusschen 6 à 7 uur zijn alhier van Roswinkel plm. 550 stuks rundvee, komende uit Friesland, zijnde 25 koeijen, twee stieren en de rest kalveren, over de grens naar Hannover vervoerd; terwijl hetzelve eenige dagen door het Gemeente-bestuur van Vlagtwedde was tegengehouden, omdat het wegens de in Friesland heerschende longziekte het Groninger grondgebied niet mogt passeren; het kon dus ook niet aan het kantoor te ter Apel worden aangegeven. Gelukkig echter heeft de te Emmen geplaatste hoofd-commies hetzelve doen vergezellen tot aan het Hannoversche grondgebied.

* **Ruinen, 16 Oct.** Op de jaarmarkt, gisteren alhier gehouden, waren aangebragt 912 runderen, waaronder 55 jongbeesten en 15 stieren, 2033 schapen, 16 geiten en 39 paarden, voorts 2048 halve Ned. ponden vlas en 2026 halve Ned. ponden spiet. De handel in runderen was levendig, dezelve werden voor goede prijzen verkocht; de koeijen golden van *f* 30 tot 90, jongbeesten, van *f* 10 tot *f* 20, stieren van *f* 15 tot *f* 25, schapen van *f* 2 tot *f* 4.50; het vlas per ½ Ned. pd. *f* 0.30 tot *f* 0.40, spiet van *f* 0.07 tot *f* 0.09.

* **Zuidwolde, 17 Oct.** Op de jaarmarkt, eergisteren alhier gehouden, was weinig vee aangevoerd, doordien juist op dien dag ook de jaarmarkt te Ruinen inviel;

het aantal runderen bedroeg 54, varkens 10 en schapen 150. Bij weinig handel golden de koeijen van *f* 20 tot *f* 60, de varkens van *f* 10 tot *f* 20 en de schapen van *f* 2 tot *f* 5.

° **Meppel, 18 Oct.** Door een paar onzer ingezetenen zijn aan de Hervormde Kerk alhier geschonken twee fraaije met koper beslagene Bijbels, in folio, om te dienen voor den predikstoel en voor den voorlezer. Mogten soortgelijke voorbeelden navolging vinden!

Vergadering van den Raad der gemeente Assen op 16 October j.l.

Alle leden waren tegenwoordig, behalve de heeren *Servatius* en *Remmelts*.

Er is eene nieuwe verordening vastgesteld tot regeling der belasting op de honden benevens eene verordening op de invordering dier belasting.

Eveneens is er eene nieuwe verordening gearresteerd, regelende de heffing van leges, benevens eene verordening op de invordering daarvan; daarbij is o. a. bepaald, dat voor het voltrekken van huwelijken buiten de daarvoor bepaalde dagen en uren *f* 10 zal moeten worden betaald.

Overeenkomstig het voorstel van B. en W. is afgewezen het verzoek van den heer *A. van der Scheer*, belast met de dienst van officier van gezondheid bij het garnizoen alhier, om daarstelling van eene badplaats voor de militairen, op grond, dat voor zoodanige inrigting de gelegenheid ontbreekt.

Op het rapport van de betrekkelijke commissie is besloten het Reglement voor het hier op te rigten gymnasium te wijzigen overeenkomstig de bezwaren van den Minister van Binn. zaken.

De begrooting voor 1853, die 14 dagen ter inzage heeft gelegen, is ten fine van onderzoek en verslag gesteld in handen der heeren *Bruinings*, *Bertling* en *Grevelink*, aan welke tevens zijn gerenvoijeerd de voorstellen tot bijbouw van een locaal bij de Latijnsche school en tot vergrooting der schoolonderwijzerswoning te Kloosterveen. De heer *Carsten* was eerst tot lid dezer commissie benoemd, maar verzocht daarvan verschoond te worden, ten einde gelegenheid te geven, om den heer *Bruinings* tot lid daarvan te benoemen, wiens lidmaatschap van de commissie door den heer *Grevelink* zeer wenschelijk werd geacht, omdat diens inlientingen ten aanzien van bouw- en andere werken van zeer veel nut konden zijn.

Een nader voorstel van Burg. en Weth. tot regeling van de dienst der nachtwacht wordt gesteld in handen eener commissie, bestaande uit de heeren *Grevelink, Cohen* en *Stoker*.

Een voorstel van Burg. en Weth., om den hoofdel. omslag voor 1853 en vervolgens onder Kon. goedkeuring, te bepalen tot een bedrag van hoogstens *f* 5000, wordt, nadat daarover langdurige discussien waren gevoerd, met 7 tegen 2 stemmen verworpen.

Een voorstel van den heer *Grevelink*, dat, zonder de voorgenomene klinkerbestrating van de groote straat te belemmeren, de bestrating van den weg langs de Hoofdvaart van de witterklapbrug tot aan de R. C. kerk en van den Stegeweg plaats hebbe ter lengte als bij de begrooting bepaald, wordt met 5 tegen 4 stemmen verworpen.

Een besluit van H. H. Ged. Staten, bepalende, dat de rekening over 1851 voor 1 Nov. e.k. behoort te worden ingezonden, wordt aan de betrekkelijke commissie gerenvoijeerd.

De volgende vergadering wordt op 23 dezer bepaald.

Regtszaken.

Zaturdag jl. heeft het Provinciaal Geregtshof van Drenthe uitspraak gedaan in de zaken tegen Antonij Nijenhuis en Peter van Eldert (zie ons vorig no.); eerstgenoemde is veroordeeld tot te pronkstelling gedurende een half uur, een brandmerk met de letter T. en een confinement in een rasp of tuchthuis voor den tijd van 7 jaren; laatstgenoemde is vrijgesproken.

Boekaankondiging.

Dezer dagen is bij J. Oomkens te Groningen in het licht verschenen het reeds vroeger aangekondigde werk van Dr. S. J. VAN ROIJEN: *De aard van gronden van Drenthe onderzocht.* Sedert men begonnen is den landbouw meer wetenschappelijk te beoefenen, heeft men ingezien, dat niets denzelven meer vooruit kan brengen dan de juiste kennis van den aard der gronden, ten einde langs dezen weg te kunnen bepalen, welke vruchten men met het meeste voordeel op deze of gene grondsoort kan verbouwen, en wat men kan aanwenden tot verbetering derzelve. Alle pogingen, om ten dezen een stap vooruit te komen, verdienen toejuiching en kunnen een wezenlijk nut stichten. De heer VAN ROIJEN heeft zich in dit opzigt ten aanzien van Drenthe zeer verdienstelijk gemaakt, en zich, voor zoo ver wij beoordeelen kunnen, zeer loffelijk van zijnen taak gekweten. Wij vertrouwen dan ook, niet alleen dat menig Drenthenaar met genoegen zal zien, dat de jeugdige natuurkundige zijne bekwaamheden ter bevordering van den Drentschen landbouw heeft aangewend, maar ook dat velen door de verbinding der praktijk an de theorie de vruchten van het door hem gedaan onderzoek zullen plukken. *Red.*

Ingezondene Stukken.

Bij de ophanden zijnde verkiezing van een lid voor de Provinciale Staten van Drenthe kunnen wij in gemoede aanbevelen Mr. **Lucas Oldenhuis Gratama,** Supplcant Kantonregter en Procureur te Assen. Onder andere hoofdvereischten, in een goed lid gevorderd, vereenigt hij in zich eene werkzame en belanglooze ijverzucht; getuige zijne bemoeijing in het verdedigen der belangen van de kleine schipperij in het Zuidwestelijke deel van Drenthe bij de tolheffing op het Zwolsche diep. Die zucht strekt ons tot waarborg, dat hij eene eventuele benoeming zich zal laten welgevallen.

ASSEN, 17 October 1852. *Eenige kiezers.*

Aan de kiezers in het Hoofd-kiesdistrict Assen.

Bij de aanstaande verkiezing van een lid der staten is het vooral van belang, een man te kiezen, in allen deelen onafhankelijk; als zoodanig kan men de Burgemeesters niet noemen; deze kunnen er belang bij hebben of lich laten verleiden, om te stemmen met hen, die boven hen zijn gesteld. Uit dit oogpunt beschouwd, zijn er ook reeds te veel Burgemeesters in de staten. Wij meenen daarom onze medekiezers er opmerkzaam op te moeten maken, om door hunne keuze het aantal staatsleden-Burgemeesters niet te vergrooten. *Eenige kiezers.*

Electrische Biologie
(Vervolg.)

„Het sneeuwt!" riep de biologist weder, en met de meeste zorgvuldigheid klopten zij de vermeende sneeuwvlokken van hunne jassen, schoenen, hoeden en mouwen. „Laat ons elkander met sneeuwballen werpen!" sprak de biologist, en onder het daverend gelach der aanwezigen, raapten zij elk voor zich hoopen sneeuw bijeen, en begonnen elkander in de grootste haast met sneeuwballen, welke men hen duidelijk zag vormen, te werpen, in welk spel ook de biologist niet werd gespaard. Aanstonds raakte deze hen aan, en onder den toeroep: Gij zijt klaar!" ontwaakten zij met een ligten bijkans niet te bespeuren schok en stonden, gelijk te denken is, verbaasd en beschaamd over hun spel, dat der menigte braaf vermaakt, doch mij eene koude huivering door de leden gejaagd had. Ik vroeg een der geëlectriseerden, of hij zich wel kon herinneren, wat hij zoo even had gedaan, en het antwoord was, dat hij de sneeuw eenige voeten hoog had zien liggen, de koude er van gevoeld, werkelijk eene groote hoop sneeuw verzameld, en zich tegen zijne hem werpende makkers goed verdedigd had. Hij verzekerde mij, dat hij nog die gloeijende trilling in zijne hand gevoelde, welke men steeds ontwaart, als men met sneeuwballen gespeeld of zich met losse sneeuw gewasschen heeft. Zonder eenige bewerking, slechts door den blik, dien de biologist lang en strak op hen gevestigd hield, geraakten de drie personen wederom in hunnen zonderlingen toestand. Aan elk hunner gaf hij daarop een sigaar, die opgestoken en smakelijk gerookt werd. Toen wendde hij zich tot den eerste, zeggende: „Gij kunt de sigaar niet uit uwen mond nemen," waarop de aangesprokene alle pogingen aanwendde, om zich daartegen te verzetten; doch, ofschoon hij zijne hand ophief en in alle rigtingen bewoog, hij kon haar niet aan den mond brengen. Eene onzigtbare magt scheen hem, telkens als hij de hand naar den mond bragt, daarin te verhinderen: en het: *non plus ultra* toe te roepen. Tot den tweede zeide hij: „Gij kunt de hand, in welke de sigaar zich bevindt, niet bewegen," en - zoo was het ook. Hoe hij met de andere stootte en trok, hoe hij zich in allerlei bogten kromde, om de hand, die op zijne knie als vastgenageld zat, in beweging te brengen, niets hielp. Den derde, die nog altijd braaf zat te dampen en over het zijnen makkers wedervaren ongeval lachte, zeide hij: „Gij rookt steeds door; maar gij zult beide handen niet kunnen bewegen, noch van uwe plaats opstaan." Dit bevel ontnam hem alle beweging, hij zat daar als een automaat, en men zou op den eersten aanblik gemeend hebben, een doode te zien zitten, ware het niet, dat de op- en neergaande beweging van den mond, door het rooken veroorzaakt, het tegendeel bewees. Op het bevel: „beweegt u!" herkregen zij als op een tooverslag hunne vorige lenigheid tot groot genoegen van de toeschouwers, die allen evenzeer verbaasd stonden, en tot groote vreugde van de rookers zelve. Weldra echter werd die vreugde gestoord door het bevel van den biologist, dat alle drie stokstijf zouden blijven staan, waarop zij dan ook als in den grond geworteld stonden. Welke moeite zij ook deden, om zich op hunne stoelen te laten nedervallen, om voor- of achterwaarts te stappen, om op de eene of andere wijze het evenwigt te verliezen, alles was vruchteloos, zij moesten - of zij wilden of niet - gehoorzamen. Het opmerkelijkste daarbij was, dat zij het volle bewustzijn van hunnen toestand behielden. Daarna riep de biologist hun met eene gehuichelde ontsteltenis toe: „Past op de slangen, die daar kruipen!" en met eene verwonderlijke vlugheid sprongen zij, als had de vrees vleugels aan hunne voeten gebonden, eenige schreden achteruit, en toen de slangen naderbij schenen te komen, vloden zij, terwijl de angst op hun gelaat duidelijk te lezen was, op en over stoelen, banken en tafels. Daar klonk het wederom: „Gij zijt klaar!" en zich herstellende verklaarden zij eenstemmig, groote geelgevlekte en langs den grond schuifelende slangen te hebben gezien. — Verbazend en schrikbarend was de magt, die hij over hun *geheugen* scheen te hebben. „Hoe heet gij?" vroeg hij den een, waarop spoedig een rigtig antwoord volgde, „thans, zoo hernam de biologist, kunt gij uwe voornamen alleen noemen; uwen familienaam hebt gij vergeten." De aangesprokene herhaalde wel tien malen achtereenvolgend zijne voornamen, doch als hij zijn familienaam moest noemen, dan zweeg hij. „Waarachtig" riep hij wrevelig uit, „nu wordt het nog mooijer, ik heb mijn eigen naam vergeten!"

Vervolg hierna.

Allerlei.

Een oud berigt omtrent geregtelijke veeartsenijkunde.

In een in het jaar 1654 te Marburg gevoerd proces tegen Elisabeth, huisvrouw van Georgs, uit Kirchheim, vindt men de volgende punten van beschuldiging tegen haar:

1° Heeft zij van een man de paarden behekst, ten gevolge waarvan zij zijn gestorven;

2°. Bij een ander heeft zij de koeijen behekst, zoodat zij geene melk gaven;

3°. Is ook een varken ten gevolge van beheksen gestorven,

Bewijs: De vilder, Zacharias Rothman (eene familie, welke thans nog in Hessen bestaat) zegt op de vragen van den regter, dat hij bij de doode paarden heeft gevonden, dat de longen ontbraken; dit was een teeken van hekeerij. Op de vraag, of de aangeklaagde dit had gedaan, antwoorde Rothman, dat hij dit niet wist. Behalve dit bewijs vond men nog eene bruine of graauwe vlek onder den linker arm.

In al de akten-stukken zijn deze daadzaken en het algemeene geloof, dat de aangeklaagde eene heks is, de hoofdbewijzen. — Zij waren voldoende, om haar tot de pijnbank te veroordeelen. Gedurende de vreeselijkste marteling bekende zij niets hiervan en zeide bestendig tot de regters: Gij Heeren doet onregt, ik weet van niets, ik weet niets van tooveren, gij doet zonde, gij kunt het in den Hemel bij den Heere Christus niet verantwoorden. Reeds bij het voorbereidend onderzoek te Kirchheim had zij gebeden, dat men haar in het water zou werpen. De ongelukkige stierf onder de kwellingen der pijnbank. Het protocol zegt: zij sliep den duivelsslaap, en zij werd op de geregtsplaats begraven.

Repertorium, Tijdschrift vooor de geneeskunde etc.

— Een onlangs te Brunswijk overleden meester schoenmaker heeft bij uitersten wil een aanzienlijk legaat vermaakt aan dat Pruissisch bataillon, hetwelk in 1848 het eerst geweigerd heeft, tegen het volk op te rukken; kan dit niet ontdekt worden, dan moet het aan nader aangewezen personen, soldaten, uitbetaald worden. Verder heeft hij bepaald, dat met de levering van de tot zijne lijkstatie benoodigde zaken alleen democraten begunstigd zouden worden, en geene andere personen dan democraten hem naar het graf mogten dragen. Dat mag consequentie in politieke opinie heeten.

ADVERTENTIEN.

Heden overleed tot onzer aller droefheid, in den ouderdom van bijna 80 jaren, onze waarde Vader en behuwd-Vader MATTHIJS DE VROOME, Oud-Rijks-ontvanger alhier.

SMILDE, *Uit aller naam*,
14 Oct. 1852. W. DE VROOME.

Heden overleed in den ouderdom van zeven en dertig jaren tot diepe droefheid van mij en hare betrekkingen, na eene voorspoedige bevalling van een' welgeschapen ZOON, mijne geliefde Echtgenoote EVERDINA BOELKEN, mij uit eene genoegelijke echtverbindtenis van zeventien jaren zeven kinderen nalatende.

BEILEN, den 12 October 1852.
K. DUMON.

DE DRUKKERIJ DEZER COURANT, onlangs nieuw opgerigt aan den *Zuider-Cingel te Assen*, wordt tevens beleefdelijk aanbevolen tot het leveren van alle mogelijke **SMOUT- en DRUKWERK**, als *Prijs-couranten, Étiquettes, Visite- en Adres-kaartjes, Wissels, Kwitantien, Facturen, Rekeningen, Rouw- en Trouwbrieven, Opschriften op zakjes van winkeliers, Omslagen, Geregtelijke akten, Reglementen, Boekwerken* en al hetgeen men verder in eene drukkerij kan verlangen.

H. VAN ROSSUM, Onderwijzer te Nijeveen, verlangt ten spoedigste eenen Ondermeester van eenigen rang.

VOORLOOPIG BERIGT.

Op nader te bepalen tijd in de maanden November of December 1852, zullen in het openbaar worden verkocht de volgende vaste goederen:

Het **STEGEVEEN**,
Het **ONLAND**,
2 BOSSCHEN, gelegen te Steendijk, het **houtgewas** afzonderlijk.
De zoogenaamde **PRHENS-KAMP** met daarop staand **HUIS**, het **Plantsoen** afzonderlijk.
HUIS en **LAND** te Kloosterveen, in gebruik bij de Weduwe SEUNINGA.
Verschillende **HUIZEN** en daarbij behoorende **GRONDEN** te Assen.
HUIS en **LAND** op de Timmerwijke te Smilde, in gebruik bij R. VAN DER VEEN.
Verschillende akkers **BOUWLAND** op de Esch te Rolde en Ballo.
En hetgeen meer zal worden geannonceerd.

Voorts nog te huur een **PAKHUIS** en **KOORNZOLDER**, gelegen aan den Witterweg en te bevragen bij Mr.
H. VOS.

Bij *L. Schierbeek* te Leeuwarden is gedrukt en te bekomen:

DE VIERDE DRUK VAN DE

VOLKSGENEESKUNDE

DOOR

Dr. J. F. OSIANDER,

Hoogleeraar in de Geneeskunde te Göttingen.

NAGEZIEN EN VERMEERDERD MET AANWIJZINGEN DER KENTEEKENEN VAN DE ONDERSCHEIDENE ZIEKTEN, ENZ.

DOOR

J. A. VAN OORT,

Officier van Gezondheid der Tweede Klasse bij de Armée

Dit werk bevat eene groote menigte eenvoudige middelen en raadgevingen, welke de natuur zelve tegen de kwalen en krankheden der menschen heeft daargesteld; men vindt er onder eene menigte andere raadgevingen, tegen: ontsteking, koorts, tandpijn, hoofpijn, verkoudheid, hoest, kramp in de maag, het zuur, de hik, buikloop, aanbeijen, jicht en rheumatisme, aamborstigheid, kramp in de borst, longtering, ontsteking van den pisweg, graveel, wormen, lintworm, vallende ziekte, koliek, geelzucht, waterzucht, scheurbuik, ziekten der kinderen, klierziekten, oogziekten, onvruchtbaarheid, ziekten der zwangerheid, ontsteking der vrouwelijke borsten, vergiftiging, schijndood, behoedmiddelen tegen besmettelijke ziekten, de Aziatische braakloop, cholera morbus, huiduitslag, moedervlekken, zeeziekte, enz. enz.

De *buitengewone goedkoope* prijs van dit Handboek, dat behalve de voorrede en inhoud 302 bladzijden druks bevat, is slechts gesteld op **f 1,25.**

Dit Handboek is mede te bekomen bij de Boekhandelaren *van Gorcum* en *Braaksma, van Houten* en *Meffert*, te Assen.

Burgerlijke Stand.

HOOGEVEEN, 10—17 Oct. *Ondert:* K. ten Kleij en A. H. Fernhout; F. Hummelen en J. van der Haar; E. v. d. Berekamp en J. Vossema, ingeschreven te de Leek; - *Bev.:* L. [illegible], geb. Schokker, van d.; G. S. v. d. Velde, geb. [illegible] van z.; H. Schonewille, geb. Booij, van d.; P. Faken, geb. Dekker van d.; F. Bremer, geb. Schokker van d.; H. Smit, geb. Troost, van d.; A. Everts, geb. Slomp, van z.; A. Metselaar, geb. Huisies, van d.; H. J. Spijker, geb. Wandscheer, van d.: A. Schelhaas, geb. Troost, van d.; J. Christ, geb. Benjamins, van d.; G. Boer, geb. Rolden, van d.; R. Booij, geb. IJmker, van z.; A. Baardslag, geb. Baven, van d.; - *Overl.:* Geesje v. d. Woldo, $1\frac{1}{2}$ j.; Jan Cent Schonewille, 54 j.; Steven Hendriks Strijker, 54 j.; Grietje Benjamins, 22 j.; Zwaantien Bollink, 27 j.; Harm Faars, 14 m.; overleden te Pannerden.

SMILDE, 10—17 Oct. *Bev.* A. Roemer, geb. Kuipers, van z.; L. Klok, geb. Hummel, van d.; A. Blomberg, geb. Deelstra, van d.; G. Wanningen, geb. Bork, van d.; L. B. Witvoet, geb. Kwant, van z.; B. Hulsebosch, geb. Jonker, van z.; E. Ensing, geb. Tijms, van z.; - *Geh.* J. Koens met A. Middelbos;

COEVORDEN, 10—17 Oct. *Bev.:* G. Pragt, geb. Ambergen, van z.; H. A. Kampman, geb. Scheerhoorn, van z.; Aaltje Thijs, ongeh. van z.; H. Ensing, geb. Koenderink, van d.; - *Overl.* Petrus Otten, echtgenoot van G. Ekelhof, 43 j.; Jan Kampman, weduwnaar, 75 j.; Janna Gezina Arink, echtgenoot van H. Scheerman, 66 j.;

MEPPEL, 8—15 Oct. *Ondert.:* H. Hanon met T. G. Oldekamp, B. Kaptein met G. Vreeburg, G. Kuipers met J. van Veen; K. Pot met V. Dalfsum. - *Geh.:* L. van der Weerd met G. Toerink. - *Bev.;* F. Zwanepol, geb. Engels van d.; T. ten Wolde, geb. Stam, van z.; - *Overl.:* E. van Dijk, 4 j.; en 7 m. mg.; F. van Oijen, geb. Buis, 26 j.; vrg.

Veeprijzen.

Den 15 dezer was op de markten te Londen en te Leeuwarden de handel in vee traag en de prijzen lager

AMSTERDAM, 13 October. Heden werden aangevoerd 164 kalveren, golden *f* 50, *f* 40 en *f* 30; 139 varkens voor 42 en 40 cent Ned. pd; 142 schapen *f* 22, *f* 20 en *f* 18.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 15 October. Tarwe en Rogge aan cons; 129 pd. b. Pools. Tarwe *f* 315; 126 pd. dito *f* 297; 125 pd. Arch. *f* 215; 134 pd. Kubanka *f* 255. Rogge, in entr.: 117 pd. n. Arch. 178. In cons: 122 pd. Pruis. *f* 210; 122 pd. Fr. *f* 205: 115 pd. o. gedr. *f* 180; 117 pd. n. Petersb. *f* 185; 124 pd. Fransch Vlaams. *f* 220.

ZWOLLE, 15 October. Tarwe *f* 10,00 á 9,00. Rogge *f* 7,60 á 7,00. Boekweit *f* 7,10 á 6,10. Boter per $\frac{1}{8}$ ton *f* 17,00 á 16,50 per pd. $82\frac{1}{2}$ à 70 cts.

AMSTERDAM, 16 Oct. Werk. Sch. $2\frac{1}{2}$ pct. $63\frac{7}{8}$ à 64; dito 3 pct. 77 à — dito 4 pct. $95\frac{7}{8}$ á 96. —

Ter Boek- en Courant-drukkerij van J. A. WILLINGE GRATAMA *Assen.*